Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistola de miseria curatorum seu plebanorum

[Straßburg], vor 25. Okt. 1489

Quartus diabolus est vitricus

urn:nbn:de:bsz:31-296765

Visual Library

Si vir vxorem habens non vtens ſine neceſſitate caſtita/
tem coniugalem ſepius defedat. Q̄ꝫ rarum eſt: ſi curator
vxorem non habens ſemper vtens ſe non coinquinat. Ab
hoc tempore quo clericos ab vxoribus ſanctio apoſtolica
ſequeſtrauit: nullus vnq̄ꝫ quantumcumqꝫ ſanctus et con/
tinens ſine ſuſpicione fuit. Fortiter p̄terea audeo in medi
um proferre. Si inter curatores nullus concubinarius
eſſet adhuc ꝓpter eandem ſuſpicionez curatori honeſta nō
deſeruiret. Quapropter cum fiducia loquor niſi eccleſia p̄/
ſertim curatores in antea vxores habere tolleret cum ſcor/
tis omnes vſqꝫ ad vnuz domeſticaz curaz portare oporteret
O quantū dedecus. Inde populus incidit damnationis
periculum. vnde deberet ſumere bene viuendi exemplum.
Antea per ſacerdotis prolem tota noſtra ſalus profluxit.
Nunc autez non niſi ſcandalum venit. Olim vnuſquiſqꝫ
ſacerdotuz in ſua legittima contentabatur. Nunc vero ſa/
cerdos quia propriam non habet: feminis indifferenter v
titur. De illis nemo quod malum eſt promebat. De iſtis
quomodo luxuriantur etiam puer cantat. Sic ad vltimū
quecumqꝫ es plebane/ſi cocam etiam honeſtam habes et
multa ex ea incommoda recipis. et ſuper omnia infamiaz
incurr9

Quartus diabolus eſt vitricuſ

Qui eccleſie tantum impugnat. quantum eſt quod nō con
ſiderat. in eccleſia tua ſine licentia mendicat. Mendicandi
tempus non obſeruat. De comodo tuo ſemper murmurat
quando non totum ad ſuam tabulam accumulat. ad fabaz
te non curat. Qui oblationes recipiendi aucoritatem ſe ha
bere exiſtimat. preterea eccleſie legata ſolus capit. Tabulā
tecū non diuidit. imagines cereas ſicut ſuas ad trabes ne/
ctit. Caſeos. oua. pullos. linum vendit. Cimiterij grami/
na metit. In exequijs lumina tollit. Sedes in eccleſia edi/
ficandi et quotcūqꝫ reponendi licentiam tribuit. Compu/
tationem receptorū expoſitoruz ſine te facit. Vnū dūtaxat
deeſt. Miſſas celebrare neſcit. alias totā eccleſiaz tu ā regit
O dura tēptatō. q̄d ē pleban9. ſi q̄cūqꝫ in eccl̄ia ad libitū fac vi

tricus. Non ſit ſuper magiſtrum diſcipulus neq̃ ſuper do
minum ſeruus. dominus eccleſie eſt plebanus. ſed ſeruus
ipſe vitricus. Quicquid ergo in ſupnominatis eccleſie ac
ciderit. vitrici eſt colligere. ſed ſolius plebani eſt diſpenſa/
re. Vitricus colligat. collecta repſentat. tunc pleban⁹ ſi ex
collectis eccleſie partem dederit: ex gratia ꝛ miſericordia ve
nit. q̇ ſolus oīa iure dictante ſeruare poterit. Sicut ſine ca/
pite membra corpis non poſſunt viuere. Ita qꝛ caput eius
eſt ſine plebano eccleſia eſſe non poteſt. Si igitur indigenſ
plebanus fuerit. et ſingula ſine diuiſione ad tempus donec
reſurgat retinere poterit. Melius eſt eniꝫ eccleſiam q̃ ipm
plebanū egere et degere. quemadmodū ſecurius eſt mem/
brum q̃ ipm caput perire. Quamobrem ſit quodcumq̃. ſi
aliquid eccleſie tantū legatū fuerit. ſuam mediam portionē
ex legato. plebanus canonice recipit. Si plebano tantū de
functus legauit cum eccl'a ſi vult diuidit Si aliquid pleba/
no et eccleſie ſimul indeterminate legatū fuerit: equalis di/
uiſio fiat. ꝛ vterq̃ mediam porcionem recipiet. Si vero in
ſpecie illud plebano. et iſtud eccleſie in teſtamento idem de/
functus determinat vnuſquiſq̃ ſuuꝫ teſtamētuū ſine diuiſi
one obtineat. In ſummis feſtiuitatibus dieb⁹ patronoꝝ
dedicationis feſtis beate virginis quicq̇d tabula capit cuꝫ
plebano vitricū equaliter diuidere conuenit. Deniq̃ ſi ec/
cleſia neceſſitate coacta non fuerit: quocūq̃ tempe mendicā
do circuit mediam partem plebanus iuſte capit Et qꝛ ex pu
ra gratia et miſericordia venit vt cū eccl'a dictas diuiſioneſ
facit. Item caſeos. oua. pullos. linū p domo ſua ſemper nō
immerito tollit|imagines cereas. lumina in exequijs quā/
do ceram non habet cum eccleſia diuidat. Cimiterū gra/
mina vitricum metere non annuat. ſed campanatori ſi pau
per eſt tribuat. In eccleſia edificare aut quicq̃| reponere ſi
ne licentia ſua non pmittat. Computationem omni anno
plebano non collatori faciat vitricus|. Campanatorem et
vitricos locare: tantum ad plebanū ſpectat. Hec ſi vt dictū
eſt: vitricus non obſeruat: ſed in his contra plebanū friuo
le decertat: maiorem excommunicationis ſententiā intrat
a qua non niſi papa liberat. O ſtulticia et omnium curato

rum demẽcia. miror de vobis atq̃ mirari non ſufficio. bis
in anno omnes ad ſanctam ſynodum conuenitis. et peſſi/
me in vobis vitricos dominari ſinitis. Collatores de ec/
cleſie bonis villas. agros et allodia emere fauetis. et vos
potius non contradicendo in miſeria magna degetis. Nõ
neſcitis quia omnia eccleſie accidentalia ſine diuiſione tã/
to iuſtius capiatis. quanto eccleſiam ꝓpter ſuꝑabundanti/
aꝫ ſine ſpe recipiendi inutiliter multis multa accommoda
re conſpicitis. Sic demum qui collatoris non plebani in
tuitu vitricus exiſtit. non quod plebanus: ſed quod colla/
tor iubet facit. Ex iure omnia ſe recipere credit. que pleba/
nus ex miſericordia et gratia pie eccleſie dimittit

Quintus diabolus eſt ipſe ru/

ſticus ideo malus. Quia nullus in eo intellectus. p̄dicatõ
nes tuas vituperat. Contra miſſas tuas longas murmu/
rat. Tempore interdicti de diuinoꝝ ceſſatione te inclamat
Ad q̃ non teneris obligat. excommunicatus offendere co/
gitat. laborans contra cibũ et potũ tuum mercedem ſemꝑ
inſultat. Offertoriũ non p̄ſentat. et qꝛ q̃ habes ſine labore
te poſſidere exiſtimat. triceſimos. votiuas. vigilias. anima
rũ commendationes. teſtamenta. ⁊ his ſimilia: ſtudio quo
poteſt: impedire non ceſſat. Niſi omnia iſta prius impedi
at: firmiter credas ad infirmum te venire cũ ſacramentis
nullatenus rogat. O quot ſaxagenas vaccas veſtimenta ⁊
cetera ex inuidia ſic obtinet ruſticus. quod alias ꝑ bonam
agonizantis voluntatem merito omnia tolleret plebanus
Deniq̃ quia domum tuam vicinam ſue videt. differentiaꝫ
inter te et alium ruſticum non habet. Quicquid ergo totã
communitatem facere oportet: ad hec te anguſtiare nõ pu
det. Quid hac re durius? Si communitatem cum ruſticiſ
ſeruare contempſeris: recte quidem facis. ſed ex hoc infini/
tas perſecutiones. lapides ſuꝑ caput tuum colliges. Nuꝑ
ruſtici mei aquarũ neceſſitatem ſuſtinentes tota communi
te iuuante per occultas fiſtulas fontem quendam vicinum
te mediam villam perduxerant. eccleſiam campanatoreꝫ a/
quas haurire ſine contributo ꝑmiſerant. ſed quia duos au